

La pyriculariosi a l'arròs

set. 29, 2025 |

La *Pyricularia oryzae* Cavara (estadi sexual: *Magnaporthe oryzae*) és el principal agent fúngic que afecta a l'arròs. Aquesta malaltia, coneguda com a *pyriculariosi*, representa una de les principals amenaces per a la producció arrosuera a escala global, provocant pèrdues econòmiques notables. El fong pot infectar diverses parts de la planta: fulles, nusos, el coll de la panícula i la panícula mateixa.

L'inòcul pot persistir en restes vegetals d'anys anteriors o en gramínies que actuen com a hostes alternatius. Les condicions ambientals són clau per al desenvolupament de la infecció: quan la temperatura es manté entre 15 i 28 °C i la humitat relativa supera el 90% en un interval de 10 a 14 hores consecutives, en funció de la sensibilitat varietal, augmenta significativament el risc d'aparició de la malaltia. Zones properes al mar, habitualment més humides, són especialment vulnerables. La rosada, la pluja i els vents humits afavoreixen l'alliberament i la dispersió d'espores, iniciant nous cicles d'infecció.

Síntomes i efectes sobre el cultiu

A les **fulles**, la malaltia es manifesta en forma de taques marronoses amb un centre gris i vores fosques, que poden acabar unint-se i necrosar completament la fulla. Malgrat això, la planta pot emetre fulles noves i continuar el seu desenvolupament.

A la **tija i nusos**, es poden observar necrosis fosques. Quan la infecció arriba als nusos, les parts superiors de la planta poden assecar-se completament.

A la **panícula**, els danys poden impedir la formació dels grans. Les infeccions precoces al coll de la panícula poden fer que l'espiga es mantingui blanca i sense granar.

Els danys sovint apareixen de forma irregular dins el camp, i la seva gravetat depèn de diversos factors: varietat sembrada, fase de creixement de la planta, condicions climàtiques, fertilització nitrogenada excessiva i estat sanitari de la llavor.

Estratègies de control

Per reduir la incidència de la malaltia, es recomana:

- Evitar l'excés de nitrogen.
- Escollir varietats amb resistència genètica.
- Utilitzar llavors certificades i sanitàriament segures.

Tractaments químics

Cal adaptar els tractaments segons la fase fenològica del cultiu i la presència de condicions favorables a la infecció. Els moments més crítics són:

- Fase vegetativa (final d'afillolat a inici d'espigat): tractar si apareixen danys visibles en les fulles inferiors.
- Fase reproductiva (aparició de les primeres espigues): aplicar tractament si hi ha presència de símptomes i condicions ambientals favorables.
- Fase de maduració (gra lletós): vigilar especialment la presència de símptomes al coll de la panícula i panícula. Si es tracta, cal respectar el termini de seguretat del producte fitosanitari.

La gestió de la *Pyriculariosi* continua essent complicada, i la prevenció i la selecció varietal són les millors eines per limitar-ne les pèrdues.

Restriccions fitosanitàries

Recentment, la Unió Europea ha prohibit l'ús del Triciclazol (Reglament d'Execució 2016/1826), que fins ara era el producte més eficaç contra aquesta malaltia. Aquesta restricció, sumada a la manca d'alternatives químiques registrades i a condicions ambientals favorables a la infecció, fa preveure una temporada complicada pel control del fong.

AUTORS

SERVEI DE SANITAT VEGETAL A GIRONA
.

MARC FONTQUERNA
ADV d'Arròs de Pals